

Motion till riksdagen 2005/06:So233

av **Tobias Billström och Margareta Pålsson (m)**

Ökade möjligheter till adoption

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade möjligheter till adoption i Sverige.

Motivering

Adoptioner ses ofta som en ynnest för föräldrar som inte själva kunnat få barn. Alltför sällan uppmärksammas det positiva för barn som adopteras.

Att få komma ifrån eländiga förhållanden, utan biologiska föräldrar som bryr sig om en, eller har möjlighet att ta hand om en och få en familj med de bästa förutsättningar är något stort. Det är en ynnest som vi verkar för att barn från Ukraina, Indien och Kina skall kunna få del av. Ändå nekas barn ifrån vårt eget land de möjligheterna.

För barn i Sverige som föds av mödrar utan vilja eller möjlighet att värna sina barn adopteras inte bort. De ges inte en andra chans, en chans till en hel familj i ett helt liv. I stället fosterhemsplaceras de – ibland redan vid födseln på sjukhuset – och omplaceras gång efter annan under hela sin uppväxt. De får bo som mer eller mindre tillfälliga inslag i fosterfamiljen men får aldrig slå rot. Socialtjänsten strävar hela tiden efter att hålla banden till åtminstone modern vid liv utifrån myten att de biologiska banden alltid är bra för barnet.

Självklart kan det vara så att föräldern ordnar upp sitt liv och kan träda in i föräldrarollen. Men ofta är det inte så, och det är i många fall ganska förutsägbart att det aldrig kommer att bli så.

Ett exempel med ändrade namn handlar om Maria och Sara.

Maria var en femtonårig flicka som varit omhändertagen sedan ett antal år av det sociala. Hon hade missbruksproblematik, var schizofren och hade vid upprepade tillfällen försökt ta sitt liv. När hon passerat möjligheterna till abort upptäckte hon och det sociala att hon var gravid. Hon ville göra sig av med barnet, missbrukade under graviditeten och ville inte se barnet vid födseln. Det sociala omhändertog barnet omedelbart.

Fel! Okänt namn på

Men det här handlar inte om Maria. Det handlar om Sara, som barnet döptes till. Hon föddes med tendenser till schizofreni, lite underutvecklad på grund av moderns missbruk och var en skör flicka. Hon bollades mellan fosterföräldrar som hon knöt mer eller mindre an till och kom inte till ro. När hennes biologiska mor Maria emellanåt var tillräckligt frisk sökte hon om vårdnaden, men fick avslag. För Sara innebar varje sådan ansökan en risk för en osäker tillvaro, en risk att vara tvungen att ta ansvar för sin trasiga förälder och en risk att inte längre ha några stabila, trygga vuxna i sin tillvaro.

Sara är nu 15 år gammal. Hon har ingen trygghet i tillvaron. Hon har ingen familj som hon kallar sin egen. Hon vill inte träffa sin mor och är livrädd att bli som hon. Hon har tio olika fosterhem i bagaget som lämnat henne vidare när hon inte längre passat in i deras tillvaro. Hon har skurit sig själv och har tidvis destruktiva sexuella relationer.

Maria har under alla år pendlat mellan att bara bry sig om sig själv och att dessutom ha dåligt samvete för sin dotter. Hon har inte synbart hjälpts av att ha ansvaret för dottern nära, om än aldrig på riktigt.

Sara har aldrig fått trygghet och är redan vid 15 års ålder på väg mot missbruk, psykisk ohälsa och har ingen hon kan lita på.

I nuläget sviks barn som Sara. Och barn som Maria.

Myten om att föräldrar och vårdnadshavare alltid är bra och viktiga för ett barn har lett till att barnen och ungdomarna leds runt i cirklar där de aldrig får frigöra sig från sitt problematiska förflutna, aldrig får skapa sig en ny tillvaro eller säkerhet.

För hela tiden finns hotet från det förflutna – som dessutom uppmuntras eller i varje fall inte hindras utan det sociala.

I frågor som dessa finns det inga enkla svar. Tillvaron är inte svart eller vit. Men för några barn framstår det för mig som fullkomligt klart att det varit bättre om de adopterats till dugliga trygga föräldrar och fått en uppväxt utan ständiga brytningar, utan upprepade vårdnadsprocesser och utan ansvaret för trasiga föräldrar.

Därför bör möjligheterna ökas för det sociala att rekommendera – medverka till – att barn adopteras bort även i Sverige.

Stockholm den 20 september 2005

Tobias Billström (m)

Margareta Pålsson (m)